

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Kiállítás és közönség.

sendben, alig észrevett nyüzsgés-
 sel hozták létre Gazdasági Egy-
 letünk vezetői azt a csinos kis
 gépkiallítást, mely csütörtökön
 reggel négy napi életre megnyit-
 tatt.

Önkénytelenül is sokan összehasonlítják e
 tárlatot azzal, mely 6 év előtt ugyanezen a té-
 ren tartott. Lehet, hogy az akkori, mint vidé-
 künkön a maga nemében első, absolute is jól si-
 került. Azonban ne feledjük el, hogy a gépgyá-
 rosok vállalkozó kedve az ilyen kiállításokkal
 járó sok költség és kevés haszon mellett időköz-
 ben rendkívül megfogyatkozott. Különben is a
 mostani kiállítás csak szurrogatuma a pénteken
 rendezendő szántás- és ekeversenynek és így az
 egyesület ez ideig munkaprogramjának csak mel-
 léklete. Mint ilyen azonban megérdemli, hogy leg-
 alább a helyi és környékbeli gazdaközönség meg-
 illető figyelemben részesítse.

Különös nagy számban vannak képviselve
 a földmunkáló gépek, névszerint az ekék különféle
 nemei. E mellett azonban az intenzív gazdálko-
 dáshoz szükséges apróbb eszközök is együtt ta-
 lálhatók. Kár lenne, ha a közelebbi községek
 lakosai, talán mert nem értesültek kellőleg ezen
 okulás alkalmáról, nem vonhatnák ki az egye-
 sület ezen vállalatából a kellő tanulságot.

Még mindig van idő a netáni mulasztások
 pótlására.

Vasárnap a tárlat még nyitva lesz és a kör-
 nyékbeliek akkor is elég jókor jönnek.
 Nálunk a mi ázsiai indolenciánk mellett na-
 gyon üdvös szolgálatot tennének a községek ve-
 zetésére hivatott egyénei, ha — más értesülési
 hiányában — ezen sorok olvasása után, befolyá-
 sük körében buzditólag hatnának a közönségre
 és nem sajnálnák a jó szót, hogy akikre az ilyen
 iskola legjobban ráfér, magok a parasztagazdák
 minél nagyobb számban ellátogassanak hozzánk.

Névszerint a községi elöljárók, élükön a
 jegyző urakkal, könnyen megtehetnék azt, hogy
 a köznép értesítésére legalkalmasabb módon, té-
 hát részint dobszóval, részint a templom előtti
 meghirdetéssel felvilágosítanák a népet arról, hogy
 itt számos új géppel megismerkedhetik és alkalma-
 nyulik, a szállítási és utanjárási költségek meg-
 takarításával, e csinos gép-vásáron földöznie szük-
 ségletét.

A megnyitás.

A kiállítás megnyitásáról, mely a csütörtöki
 ünnepen folyt le, a következőkben adunk hírt.
 Schmausz Endre alispán ur, mint a Gazda-
 sági Egyesület elnöke, magasaróptú megnyitójában
 jelzi, hogy a mechanika a mai gyors haladás
 mellett a mezőgazdasági gépek tökéletesítésében
 is nagyot haladt. És e haladásról a gazdának
 annál szükségesebb sürgősen tudomást vennie,
 minél nyomasztóbban érzi az általános válság
 nyomását s a gabnaárak hanyatlásából reá há-
 ramló hátrányokat. Az önfentartás ösztönöszerű
 parancsa szerint el kell tehát követnie mindent,
 hogy lételet föntarthassa, hazafiai és családi kö-
 telességeinek pedig megfelelhessen. E célból ok-
 vetlenül szükséges, hogy a gépekkel megismer-
 kedjék és azoknak kinálkozó előnyeit kizsákmá-
 nyolja. Mert végre is nem szabad feledni, hogy
 a fennálló nehéz viszonyok közepette is könyvé-
 ben megállhat az, aki a verseny porondján ide-
 jében és kifogástalan terményekkel képes megje-
 lenni. E célt semmi sem bizonyítja jobban, mint
 a kipróbált jelesgépek használata. Mert ezek
 mellett a magyar gazda, aki már éghajlatunk
 előnyeivel fogva is első lehet az európai gabna-
 piacon, még az idő viszontagságai ellen is bizto-
 sítja magát az által, hogy terményeit gépek se-
 gélyével nemcsak gyorsan, hanem egyturalt tisztán
 viszi a legkorábbi piacra. Hiszen köztudomású,
 hogy a termények szerencsés értékesítése nálunk
 igen sokszor csak az idejében való kinálattól
 függ. Viszont másrészt az is igaz, hogy — kivált

némely terményünk — éppen csak a tiszta kezelés
 által rendkívül sokat nyer kereskedelmi becsében.
 Mindkét célra legbiztosabb eszközök a jó gazdasági
 gépek, melyeket a technika mai álláspontján ezennel
 bemutat az Egylet által rendezett kiállítás. Ki-
 vánja, hogy itten a gazdálkodó közönség és az
 ide fáradt gyárosok kölcsönösen megtalálják szám-
 adásukat és ezen óhaj ismételése mellett a tárlatot
 megnyitottnak nyilvánítja.

A határos beszédre fölharsant éljenzést a
 gőzgépek fülhártyahasogató sivitása némitotta el.
 Ezután a közönség szana-szét oszolva gyönyör-
 ködött, kiki az őt legjobban érdeklő gépcsopor-
 tok körül.

A zsüri megalakítása.

Tíz óraker az elnök választmányi ülést hi-
 vott össze, melyen konstatáltattak a bejelentett,
 megjelent és elmaradt gépek. Továbbá jelezte az
 elnök, hogy a zsüri tagjait azon megszorítással
 hozza indítványba, hogy a megválasztandók ön-
 magukat tetszés szerint s a mutatkozó szükség-
 kez képest kiegészíthetik. Ily értelemben megvá-
 lasztattak: bíráló bizottsági elnök: Koczár
 Zsigmond, városunk orsz. gy. képviselője, gazd.
 egyl. alelnök. Tagokká: Bikár Simon, Dobák
 Béla, Esztergamy Károly, Falcione Lőrinc, Hus-
 véth István, Késmárky Béla, Konyovits Jusztin,
 Latinovits Pál, dr. Molnár István Lajos, Mihály-
 lovs György, Poppovits Dusan, Roheim Károly,
 Szemző Gyula, Vukicsevits Péter, Vuits A.
 Miklós.

A műöntözés hasznai.

Miben sem tünik fel oly nagyszerűen Lombárdia
 kulturája, mint kiterjedt s nagyszabású csatorna és ö-
 ntözési rendszerében. Nem a talaj, nem az éghajlat esz-
 közli ez országrész mesés gazdagságu termékenységét
 már évezredek óta, hanem egyedül az öntözés alkalmaz-
 ása. A talaj fizikai tulajdonságai semmi esetre sem ke-
 vezőtlenek, ásványi alkatrészeinek összetétele után azon-
 ban semmi esetre sem számítható e talaj a túltermé-
 kenyekhez. Mert a feltalaj homokos agyagból, az altalaj
 durva homokból áll s gyakran kavics, olykor kövel
 vegyülve fordul elő, emellegva az öntözési rendszer helyes
 alkalmazása esetén, semmi állandó nedvességű pontok
 elő nem fordulnak. De éppen azért annál több vizet
 fogyaszt is e talaj, főképp a forró évszak alatt, hol a hőség
 még az által is fokoztatik, hogy a magas alpok hegylá-
 colata, meredek vagy lejtősen fekvő déli oldalakkal min-
 den északi szelet viszatartoztatva, mint egy nagy reflector,
 a forró napsugarakat az előtte elterülő síkra visszalöveli,
 hogy az által a hőség még inkább fokoztassék. Mihez
 ha még hozzávesszük, hogy nyáron át 3—4 hónapig nem
 esik, könnyen elképzelhető, hogy egy olyan talaj ilyen
 égőv alatt, mily óriási mennyiségű vizet igényel.

Az alpok magas hegyláncolata, örök hótömege által
 a mely völgyekben, egy állandó vízmedencét képez s
 éppen akkor, midőn a magas fokú hőség miatt a folyók
 és patakok kiszáradnak, vagy az előbbieket jelentéktelen
 patakocskákká silyednek alá, a magas hegységekben
 annál több hó és jég olvadván fel, a folyóvizek tömege
 a hőség fokozódásával emelkedik. Ehhez jön még az,
 hogy a déli alpok hosszában fekvő iszonyu hótömeg
 nyáron át felmelegszik, mely melegség fizikai okoknál
 fogva, késő télig fennmarad és ez által Lombárdiának,
 télen meleg, nyáron hideg viz áll rendelkezésére.

Már a legrégebbi időkben ismerték itt az emberek
 az öntözés alkalmazásának fontosságát és szükségességét,
 lettek legyen azok kelták vagy az etruski néptörzs
 gyermekei.

Ezen, a régi történeti időkben oly magas műveltségű
 nép változtatta által ily módon ez országot egy valódi
 paradíszom kertté; de míg ez az állapot a lakosság
 anyagi s szellemi boldogulásának volt létesítője, addig
 másrészt politikai szerencsétlenségének is mindenkoron
 ez volt okozója, mert az a gazdagság, az a gyönyörű
 vidék, ellenállhatlanul csalogatá a szomszéd népeket ez
 ország megszerzésére.

A római birodalom elenyészése után, a németek
 megszállhatatlan tömegekben lépték át az Alpokat s
 egészen napjainkig, dühöngött a harc Lombárdia bírá-
 sáért. De bárkinek került is kezére e szép ország, a
 győző saját jól felfogott érdekében az öntözési és
 csatornázási viszonyokat folyton emelte, folyton gyara-
 pitotta. Mily roppant összegeket áldozott csak Ausztria
 is e célra, mutatják a hátrahagyott berendezések
 és beruházások, s az ausztriai birtoklást követő Olasz-
 ország is első fellepte s megjelenése emlékének meg-
 örökítéséül, a több mértföld hosszú Cavour-csatornát
 építteté, ezen ténye által kívánván az öntözési álla-
 potok javítása, a lakosság jóléte s boldogsága léte-
 sítése s öregbítéséhez a legfényesebb jóakaratot nyil-
 vánítani.

A Cavour csatornából különféle mellécsatornák
 ágaznak el, mellyel a vizet a lehető pontos részletes-
 séggel osztják el a talaj minden pontjára. A birtokos,
 midőn a vizet használatába venné, köteles egy zsilipet
 építtetni, melyen az áthaladó mennyiséget fizeti meg.
 Ez árak a kedvező viszonyok dacára nem csekélyek,
 jöllehet másodpercenként átlag minden hektárra 3 liter
 viz számítatik. Így fizet pl. egy bérlő Mailand közelé-
 ben 6 hektár rét öntözésére szükséges vizért évenként
 300 lírát, tehát havonként 50 lírát, vagyis 20 ft 50 kr.
 Az ily módon befolyó pénz csatornák, hidak, zsilipek,
 stbbi fenntartására fordítatik.

Az öntözés háromféleképpen történik, részint és
 főleg az örökös rétekre, részint a szántóföldekre, mely-
 nyek koronként ideiglenes rétekké alakítottak, részint
 a rizs földekre.

Az örökös rétek u. n. Mancidák azok, melyeknek
 Lombardia főleg magas kulturáját s kifejtett marhate-
 nyésztését köszönheti. Ezen rétek úgy vannak készítve
 hogy a vízvezető csatorna mindkét oldalán terülnek el,
 csekély hajlással s a felhasznált viz, a minden ily haj-
 lás legmélyebb pontján létesített árok segítségével felfo-
 gatik, mely árok mint levezető csatorna is szerepelvén,
 általa egyszersmind egy másik osztály is megöntöztetik,
 úgy, hogy ily módon a vizet 11—12-szer is felhasznál-
 ják. Szeptember elejétől március elejéig folyton öntöz-
 nek, azért legtöbb viz télen használják fel, míg más-
 kor a szükség szerint minden 14 nappal egyszer, mely
 után azonban az árkok szinig telítetnek s néhány napig
 a viz bennök hagyatik. Az olasz vízzel soha sem trá-
 gyáz, hanem ez által ő csak a hiányzó nedvességet pó-
 tolja s miután fennebb láttuk, hogy télen meleg viz áll
 rendelkezésére, ezen időszakban az öntözés által a talaj
 hőmérséklete emelhető, ami pedig a trágyázást illeti, az
 a szükséghez képest komposztrágya által pótolatik.
 Soha sem szabad azonban ezen réteket sem az által lá-
 bának, sem a kocsik kerekének érinteni, miért is a trá-
 gyát oda kosarakban, s a lekaszált fívet onnan ha-
 sonlóan kézi erővel szállítják el. Ily eljárás által aztán
 képesek ezen örökös réteket 8—9-szer, sőt igen gyak-
 ran 11-szer is egy nyáron megkaszálni, a hektáronkénti
 átlag termés pedig 115—160 mm. között váltakozik.

Mihelyt a szántóföld id. rétté alakítottatik, azonnal
 megkezdik rajta az öntözést, de a melyet nem a fennebbi
 mód szerint eszközölnek, hanem az öntöző és elvezető
 árkokat szükség szerinti mennyiségben meghuzva, a vizet
 ide s tova vezetve, mindenütt és mindent megöntöztetik
 a nélkül, hogy a viz valahol megállapodnék. Ha a föld
 más terménnyel van bevetve s a forró nyár beköszönt,
 az öntöző árkokat vízzel megtelítik s bizonyos ideig ál-
 lani hagyják, hogy a talaj átmedvesüljön. Aratás után,
 mely közönségesen július végén következik be, a talaj
 kellőleg átáztatatik, a tarló feltöretik s bele káposztát
 illetnek, melynek tenyészésére a talajt folyton nedves
 állapotban tartják. Ily módon egy évben kétszer aratnak
 és pedig a termékek oly roppant mennyiségével, mely
 bennünket valóban meg lep. Így pl. Milanó közelében
 van egy gazdaság, hol a bérlő hektáronként 622 lírát
 (255 ft.) fizet. Gabona aratás után kiadja a földet al-
 bérlőknek káposzta alá s kap hektáronként 480 lírát,
 maradván neki a földbérlete hektáronként 142 lírában.

Rizs termelésnél ismét más eljárás követendő. Tudva
 levőleg a rizs mocsár növény, tenyészete csak akkor si-
 keres, ha elegendő s annyi viz áll a gazda rendelkezé-
 sére, hogy a növényt vízzel elboríthatja úgy, hogy an-
 nak csak a hegye lássék ki. Erre nézve azonban szük-
 séges hogy a viz oda folyása a talajra pontosan szabá-
 lyoztassék s a talaj maga okvetlen művelőztassék.

Ősszel a rizs aratása után a talaj feltöretik, meg-
 boronáltatik s vízzel azonnal elborítottatik, mely viz kora
 tavaszig rajta marad, ekkor azonban, hogy a vetést
 elvégezhesék, leeresztik, mely után csak arra gondolnak,
 hogy a talaj kellőleg nedvesen tartassék. Ha a rizs ki-
 esirázott s az első levélke megjelent, a viz azonnal a
 levélhegy félmagasságáig emelendő, mely a növéssel lé-
 pést tartva folyton emeltetik. Körülbelül 14 nappal aratás
 előtt a viz lebecsáttatik, hogy a talaj kiszáradjon s
 az érés tökéletesen mehessen végre. Főfontosságú kö-
 rülmény a viz folytonos mozgásu képessége a rizs ter-
 melésnél, minthogy ha az minden 8 nappal meg nem
 újítottatik az u. n. fekete rizspestis könnyen beáll s a
 termés gyakran megsemmisül.

Lombardiában megkülönböztetnek állandó és oly
 rizs földeket, melyek csak időszakilag alkalmaztatnak
 rizs alá, mi azonban az öntözési állapotokban s annak
 kivételében lényeges változást alig vagy éppen nem
 létesít.

Ezekből láthatjuk, hogy az éghajlat, s egyéb vi-
 szonyoknak megfelelő áztatási és öntözési rendszer, mily
 roppant jövedelemmel jutalmazza a gazdai szánitást és
 munkásságot, láthatjuk, hogy ez állapotok méltók az
 alapos tanulmányozásra, mert hogy ezen példa részben
 vagy egészben, a mi viszonyainknak megfelelő változá-
 sokkal nem e volna követhető, arra feleletet adni csak
 igenlőleg lehet. Eredeti források nyomán:

Szobonya Bertalan.

Hírek.

Dr. Haynald Lajos kalocsai bibornokérsek, mint az E-s értesül, legújabbán elrendelte, hogy az újdéki nőtárda és leányiskola, mely utóbbit a városnak minden nemzetiségű és nem-katolikus gyermekei is szép számban látogatnak, a folyton szaporodó iskolások számához képest kibővíttessék. Es miután az építkezési tetemes kiadásokat a városnak szerényebb anyagi helyzetben élő katolikus lakosaiból álló hitközség a maga erejéből nem képes fűzőzni, a bibornok-érsek a nyolcezer forintot meghaladó összeget segélyképp nyújtja az újdéki nőnevelő magyar katolikus neveltetése ügyének. Öröndetes tényként jegyezhetjük föl, hogy a vegyes nemzetiségű Újdéken a bőkezű főpásztor adakozása következtében ezzel is tért hódít a magyar nevelés.

Kitüntetés. Petrovits Dömötör helybeli szerb tanító-képző tanárt a belgrádi szerb királyi Akadémia levelező tagul választotta. Lesz szerencsén azon művét, mellyel e kitüntetést elnyerte, már kiváló helyi érdekéül fogja is. Zsuffa Vince tanár fordításában közölni.

Bécsből írják nekünk 7-iki kelettel: Michler Ferenc, vármegyei esküvői szülte, kalocsai egyházmegyei nev. pap, a Pázmány-intézet jeles nevéndéke, a bécsi cs. és kir. egyetem hittani karán tegnapelőtt a „szentírás-tudományból” „cum applausu” tett szigorlatot. Midőn e ritkán előforduló kitüntetés fölött szívünkölöröndünk, a további sikerhez a reménydús ifjú babékoszorusnak szerencsét kívánunk.

Hangverseny és műkedvelői szini előadás. A zombori jótékony magyar nőegylet 1888. évi május hó 12-én, szombaton, a városi színházban az ez idei karácsonya és a szegény gyermekek felruházásának költségeire hangversenyt és műkedvelői szini előadást rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. „A regény vége.” Vigjáték I felvonásban. Irta Szépfaludy Ö. Ferenc. Személyek: Stefánia, fiatal özvegy, Schläpfer Angela k. a. Ypsilon, dr. Lovászi Márton ur. Kánya, ügyvéd, dr. Balogh Ernő ur. Arabella, táncosnő, Wolf Ida k. a. Zsófi, szobalány, Kalapsza Bella k. a. 2. Concorantia. Andante et allegro marziale, Ascher Józseftől. Két zongorán előadják Bittermann Hermin, Késmárky Ilona, Mihályi Bella és Tessényi Flóra kisasszonyok. 3. Magyar népdalok. Zongorakísérettel mellé éneklő Mihályi Ernő ur. 4. Valse. (34-ik mű.) Moszkowsky Mórictól. Zongorán előadják Halm Ervinné urnő. 5. Két kettős. Beriot Károlytól. Hegedűn és zongorán előadják Spáth Károly és Blumenthal Gusztáv urak. 6. Abránd Gounod „Fauszt” című dalművének dallamai felett, Ketterer és Durandtól, zongorára és harmoniumra. Előadják Kalapsza Bella k. a. és Bieber Gyula ur. 7. La serenata. Legenda, énekhangra, hegedűre és zongorára Bragatól. Előadják Tessényi Vilma k. a. Spáth Károly és Bieber Gyula urak. 8. „Apró félreértések.” Angol vigjáték I felvonásban. Irta Lunn József. Személyek: Sir George Courtly, Jánosy Mihály Máté ur. Ilona leánya, Armbrust Gizella k. a. Alderman Gayfare, Szentő Károly ur. Gayfare Károly, fia, dr. Lovászy Márton ur. Józsi Samu, dr. Balogh Ernő ur. Udvarmester, Moldován V. Gyula ur. Luca, Dalmay Hedvig k. a. Helyárak: Proscenium-páholy 5 frt, a többi páholy 4 frt. — Földszinti zártaszékek az 1-7. sorban 1 frt, a 8-10. sorban 60 kr. — Erkélyszék az első sorban 1 frt, a második sorban 80 kr. — Állóhely a földszinten és erkélyen 40 kr. — Karzati ülőhely 30 kr, karzati állóhely, deák- és katonajegy 20 kr. Jegyek előre válthatók: Páholyok, földszinti és erkély-ülőhelyek bezárólag május hó 10-éig (esüirtörtökig) Városy László úrnál, azontúl a pénztárnyitási Falcione Gusztáv és Sztrilich Zsigmond urak kereskedéseiben, — karzati ülőhelyek és mindennemű állóhelyek az esti pénztárnál. A páholyokra nézve az idénybérlek elsősegélyjoga május hó 9-ének déli 12 órájáig fenntartatik. Kezdeté esti 8 órakor. — Pénztárnyitás esti 7 órakor.

Zombor sz. kir. városában a központi választmányának május hó 5-én tartott ülésében az országos képviselőt választó névjegyzékének kiigazítására városnegyedenként a következő küldöttségek választattak meg: A Belvárosban. Elnök: Reitter Nándor. Tagok: Heindhofer Róbert, Veszelinóvits Péter. Póttag: Frey Imre. A Felsővárosban. Elnök: dr. Gertinger Pál. Tagok: Schläpfer Károly, Bittermann Nándor. Póttag: Heller József. Szelenesében. Elnök: Kozma László. Tagok: Huber Ignác, Darázs Antal. Póttag: Stebler Lajos. Bányában. Elnök: Turszky Jenő. Tagok: Thum Vince, Masirevits György. Póttag: Pekáovits András. Cserekenkában. Elnök: Maximóvits Szilárd. Tagok: Bugarszky Miklós, Gerlich János. Póttag: Ohr János. A küldöttség eme tagjai május hó 12-én a polgármester ur kezébe teendik le a hivatalos esküit, a választók névjegyzékének kiigazítása pedig május hó 20-tól 30-ig terjedő záros határidő alatt eszközöltetik.

Mérsékelt árú menettértei jegyek kiadásra a m. kir. államvasutak vonalain. Nagyobb távolságokra való utazások megkönnyebbítése céljából a m. kir. államvasutakon 14 napig érvényes II. és III. oszt. mérsékelt árú menettértei jegyek adatnak ki, melyek valamennyi személyszállító vonatra, tehát gyorsvonatokra is érvényesek s 25 kgr. podgyász-szabadsulyra adnak igényt. Ezen felette mérsékelt árak mellett az utazás Budapestre és vissza: Bajáról a II. osztályban 9 frt 30 krba, a III. osztályban 6 frt 20 krba, és Újvidékről a II. osztályban 18 frt 60 krba, a III. osztályban 13 frt 20 krba kerül, megjegyezvén, hogy ezen jegyekkel Bajáról a gyorsvonat is igénybe vehető, és esetben azonban a személy- és gyorsvonatu rendes díjak közötti különbség ráfizetendő.

Körrendelet. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterintézet. Az 1884. évi 27496. szám alatt kiadott „iparos tanuló iskolai (tanonc iskolák) szervezete” 34. §-ának és az 1885. évi 29801. szám alatt kiadott „kereskedelmi iskolák szervezete” 23. §-ának kiegészítéséről a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ural egyetértőleg ezennel elrendelem, hogy az iparos tanonc iskolák, valamint a kereskedő tanuló iskolai felett felügyeletet gyakorló ipariskolai bizottságok és kereskedő iskolai bizottságok, három évi időtartamra választassanak meg. Három év elteltével a bizottság újra alakítandó, de ugyanazon egyéneknek ismét meg lehet választani. Intézkedjék a közönség ezen rendelet pontos végrehajtása iránt. Budapest 1888. ápril hó 18-án. A miniszter helyett: Gönczy Pál s. k., államtitkár.

Meghívó. A zombori sport-egylet f. évi május hó 13-án d. n. 3 órakor az egyet új helyiségében (Pokol) közgyűlést tart. Zombor, 1888. évi május hó 9-én. Dr. Pilszanovits Mátyas, alelnök. — 25. §. A közgyűlésen legalább 30 tag jelenléte szükséges, ha azonban a közgyűlés nem volna határozatképes: az ezután 14 napon belül összehívandó újabb közgyűlés, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozati joggal bír.

Népművelés. Német-Palánkán a kaszinó szép parkjában f. évi június hó 3-án, egyszerű népművelés fog rendeztetni, amelyre különösen Palánka vidékének figyelmét hívjuk fel. A programba a legérdekesebb szórakoztatások és látványosságok vannak felvéve, úgy, hogy a közönségnek e szép tavaszi ünnepele rendkívül imponzánsnak és élvezetesnek ígérkezik. Az előkészületek nagyban folynak, a részletesebb meghívók azonban csak később fognak szétküldetni.

Műfordítást találunk a „Zentai Ellenőrben” mely a Pester Lloydnak a város önkormányzat iránti ismeretes kérvényére tett következő megjegyzését „Nattürlich muss sie in dieser exceptionellen Lage sich selber über den grünen Klee loben”, így véli magyartítani: „Természetesen föl kell dicsőítenie ebben a kivételes állapotában a zöld lóherének”. Persze Zentán nem tudják hogy „sich über den grünen Klee loben” nyakra-főre dicsőítenie.

Vasuti menetrend 1887. évi október hó 1-től.

Szegedről Székkig.		személyv.	személyv.	vegyes v.	
Szeged	indul	8.00	11.44	8.50	
Horgos	érkezik	8.40	12.25	9.36	
Palics	érkezik	9.15	1.00	10.15	
Palics	indul	9.16	1.02	10.17	
Szabadka	érkezik	9.34	1.20	10.36	
Szabadkától Szegedig.		személyv.	vegyes v.	vegyes v.	
Szabadka	indul	2.10	5.25	6.40	
Tavankút	érkezik	2.35	6.05	7.20	
Bajmók	érkezik	2.55	6.33	7.49	
Militics	érkezik	3.25	7.24	8.42	
Zenbor	érkezik	3.47	8.05	9.27	
Szt.-Iván	érkezik	4.08	8.40	10.02	
Szánta	érkezik	4.22	9.02	10.24	
Gombos	érkezik	4.34	9.21	10.43	
Erdőd	indul	5.25	10.40	11.43	
Dálya	érkezik	5.39	11.29	12.28	
Dráva-Szarvas	érkezik	5.56	11.56	13.51	
Eszék	érkezik	6.18	12.33	14.21	
Eszéktől Szegedig.		személyv.	vegyes v.	vegyes v.	
Eszék	indul	8.20	3.30	11.20	
Dráva-Szarvas	érkezik	8.4	4.13	11.49	
Dálya	érkezik	9.15	5.04	12.38	
Erdődre	érkezik	9.31	5.24	13.38	
Gombosról	indul	10.21	6.24	13.58	
Szánta	érkezik	10.36	6.46	14.08	
Szt.-Iván	érkezik	10.51	7.09	14.51	
Zombor	érkezik	11.19	8.10	15.53	
Militics	érkezik	11.35	8.38	16.21	
Bajmók	érkezik	12.12	9.37	17.16	
Tavankút	érkezik	12.30	10.02	18.40	
Szabadka	érkezik	12.53	10.42	19.19	
Zombortól Budapestig.		gyorsvonat	személyv.	vegyes v.	
Zombor	indul	6.53	11.19	8.10	
Szabadka	érkezik	9.19	12.55	10.42	
Szabadka	indul	9.53	2.25	11.22	
Kelebia	érkezik	10.19	2.42	11.46	
Kis-Szállás	érkezik	11.10	3.00	12.14	
Kis-Kőrös	érkezik	11.20	4.07	13.44	
Kis-Kőrös	indul	11.17	4.14	14.09	
Budapest	érkezik	1.42	7.30	6.50	
Budapesttől Zomborig.		személyv.	gyorsvonat	vegyes v.	
Budapest	indul	8.00	2.28	9.15	
Kis-Kőrös	érkezik	11.16	4.45	12.08	
Kis-Kőrös	indul	11.23	4.52	12.23	
Kis-Szállás	érkezik	12.31	5.42	14.09	
Kelebia	érkezik	12.48	6.06	14.37	
Szabadka	érkezik	1.03	6.06	15.00	
Szabadka	indul	2.10	6.40	15.25	
Zombor	érkezik	3.47	9.27	18.05	
Szabadkától Belgrádig.		expressv.	személyv.	gyorsvonat	vegyes v.
Szabadka	indul	8.59	1.46	6.18	6.15
Csantavér	érkezik	9.29	2.29	6.42	6.42
Topolya	érkezik	9.05	3.05	6.52	7.07
Hegyes-Feketehegy	érkezik	9.42	3.42	7.11	7.31
Verbász-Kula	érkezik	10.11	4.11	7.25	7.54
Ó-Kér	érkezik	10.39	4.39	7.41	8.16
Kiszvác	érkezik	10.51	5.06	8.34	8.34
Újvidék	érkezik	10.51	5.55	8.18	9.06
Zimony	érkezik	12.19	9.04	9.53	11.18
Belgrád	érkezik	12.32	10.10	11.35	11.35
Belgrádtól Szabadkákig.		expressv.	gyorsvonat	vegyes v.	személyv.
Belgrád	indul	2.34	5.35	6.16	5.16
Zimony	indul	2.48	6.03	6.30	5.48
Újvidék	érkezik	4.23	7.44	9.54	8.12
Kiszvác	érkezik	5.15	8.15	10.30	8.35
Ó-Kér	érkezik	5.31	8.31	10.57	8.54
Verbász-Kula	érkezik	5.41	8.31	11.30	9.18
Hegyes-Feketehegy	érkezik	5.45	8.45	11.55	9.37
Topolya	érkezik	6.04	9.04	12.36	10.05
Csantavér	érkezik	6.08	9.21	1.04	10.26
Szabadka	érkezik	6.08	9.41	1.45	10.52
Szabadkától Bajáig.		vegyes v.	személyv.		
Szabadka (vendéglő)	indul	5.45	2.45		
Csikéria	érkezik	6.32	3.20		
Bács-Almás	érkezik	7.18	3.52		
Békny-Borsód	érkezik	8.02	4.26		
Baja	érkezik	8.52	5.02		
Bajától Szabadkákig.		személyv.	vegyes v.		
Baja	indul	10.26	6.50		
Békny-Borsód	érkezik	11.05	7.51		
Bács-Almás	érkezik	11.45	8.47		
Csikéria	érkezik	12.10	9.21		
Szabadka (vendéglő)	érkezik	12.40	10.00		
Kis-Kőröstől Kalocsáig.		vegyes v.	személyv.		
Kis-Kőrös (vendéglő)	indul	11.37	5.05		
Keel	érkezik	12.12	5.33		
Óreg-Csertő	érkezik	12.44	6.00		
Kalocsa	érkezik	1.11	6.23		
Kalocsától Kis-Kőrösig.		személyv.	vegyes v.		
Kalocsa	indul	9.25	2.14		
Óreg-Csertő	érkezik	9.49	2.43		
Keel	érkezik	10.23	3.25		
Kis-Kőrös	érkezik	10.46	3.52		

Észrevétel. A kövoren nyomott számok az esti 6 óráig terjedő 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

Nyomozás. Lopás büntetével vádolt Zakár János (Tamás) topolyai születésű, 39 éves, rom. kath. vallású, özv. napszámos, termete középkor, arca hosszúságú, szemöldöke barna, orra és szája rendes, haja barna, fogai épek, ismertető jele nincs, ismeretlen helyre távozván, megkerestettek az összes hazai bíróságok és hatóságok, hogy nevezett nyomoztatni, s felállítás esetében tartózkodási helyét e hivattall közölni sziveskedjenek. Topolyai kir. bíróság.

Választás. A helybeli ipartestület jegyzőjévé 11 szóval I ellen Zsuffa Vince, helybeli tanár, az ipartestület régi barátja, választott meg. Hisszük és reméljük, hogy most már az ipartestület közmegelegedése fogja folytatni annyiszor megfeneklett működését.

Az éretiségi vizsgálat a zombori állami főgymnáziumban június hó 13-án veszi kezdetét.

Esküvő. Goron János, aradi m. kir. számtiszt, folyó hó 8-án esküdött örök hűséget helyben a kedves Prokopp Józsa kisasszonynak.

Új egy forintos államjegyeket hoznak forgalomba a folyó év második felében. Az új egy forintosok kisebbek lesznek az eddigiekénél, mert még eddig egy iv papirosból csak tizenkét darab telt ki, ezentúl tizenötöt fognak ugyanily darab papirosból kivágni. Az ezentúl használatba veendő papiros rostos lesz és erősebb, mint az eddigi volt. Az új egyforintosok valószínűleg már július hóban nyomás alá kerülnek.

Az újdéki polgári lövész-egylet máj. 6-án nyitotta meg ez idei céllovészét. Ez alkalommal a lövöldében diszebéd volt, a melyen mintegy százan vettek részt. Az első felkészítőt Háfner Rezső főlovászmester mondotta a királyra és családjára. Grossinger Károly pedig poharat emelt Paracetic Félix főispánra, Bruck igazgató Kopper György apát-plébános egészségére írtt poharat, stb. Albrecht alezredek felhívására a magyarországi árvizkárosultak javára rövid pár perc alatt 145 frt gyűlt be.

A vármegyei Gazdasági Egyesület által rendezett szántás- és ekeverseny ma reggelre volt kintűve, de midőn e sorokat írjuk, reggeli 8 órakor, az eső folyton permetezik s így a verseny valószínűleg el fog halasztatni.

Új bankmellékelyek. Az Osztrák-Magyar Bank O-Bécsen és Zentán bankmellékelyeket állított fel, melyek az üzleti közlekedést f. é. május hó 10-én már megkezdik. Az ó-becsei bankmellékelyi üzleteit az ó-becsei első takarékpénztár, a zentai pedig a zentai takarékpénztár fogja közvetíteni. Mindkét bankmellékely a szegedi bank-fiókintézethez tartozik és ezekkel most már a bank-fiók mellékelyeinek száma kilencre emelkedett. A szegedi bankintézet mellékelyei vármegyeinkben: Baja, Ó-Becse, Szabadka, Újvidék, Zenta és Zombor. Vármegyeinkben kívül: Hódmező-Vásárhely, Makó és Szentes.

Az államjegyek forgalma. A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1888. évi május hó 4-ik napján tartott VIII-ik ülésében, az államjegyek forgalmi összegét 1888. évi ápril hó végével következőképpen találta: A bizottság saját feljegyzései alapján a tulajdonképeni államjegyek összege: 1 forintokban 68.758,117 frt, 5 forintosokban 116.825,390 frt, 50 forintosokban 126.574,700 forint. Összesen 312.158,207 frt. A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sóbányakra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek összege, 99.840,247 frt 50 kr. Összesen 411.998,454 frt 50 kr.

Tanítóválasztás volt május 5-én Császártól-tésen, és az íres állásra egyhangulag Mátéffy András dorozsói földink választott meg.

Műkedvelők figyelmébe ajánljuk azon esetet, hogy fölmerült eset alkalmából egyik budapesti járásbírósg kimondotta, miszerint műkedvelők is kötelesek a törvényszerű szerzői tiszteletdíjat fizetni; mert a törvény a szerzői jog respektálásától a műkedvelőt sem menti fel. Annit azonban megengedhet magának minden jótékonycélú műkedvelő, hogy az ilyen perlekedő szimulíró — nem tartja nagylelkűnek.

Ó-Becseről írja r. l. E hó 5-én a belvárosi iskolában értekezlet tartott, melyben a jelen voltak egy magyar dalárda szervezését mondták ki. A taggyűjtő iv már körözöttik az erre kiküldött bizottság által és kedvező sikert értünk. Vezetését Rácz Ferenc r. k. kántor ur vállalta el. A végleges megalakulás e hó 14-én, hétfőn, este 8 órakor tartandó gyűlésen fog kimondatni. — Ápril 30-án temették el fényes kísérettel Józsi györ. kel. szerb papot.

A phylloxera területek adómentessége. A phylloxera terjedése ellen teendő óvintézkedésekről szóló 1883. XVII. t. c. értelmében a közzgazdasági miniszter rendelete folytán kiirtott területeken a szőlőujítás és művelés a nevezett miniszter engedélye nélkül tilos lévén, ily területeknek újból való beültetése esetében az 1875. VII. t. c. 6. §-ának e) pontjánban biztosított adómentesség csak akkor egedélyezhető, ha igazolatik, hogy a szőlőujításhoz az engedély a közzgazdasági miniszter részéről megadatott. Ennélfogva a miniszter körrendeletileg utasította a kir. adófelügyelőket, hogy ily esetekben az ideiglenes adómentesség egedélyezésére vonatkozó tárgyalási iratokhoz mindenkor a kérdéses szőlők felújítására vonatkozó és az illető felektől bekvánandó miniszteri engedélyt eredetben vagy hiteles másolatban csatolják. Ellenben az említett egedélynek bemutatása az adómentesség elnyerése céljából nem szükséges, ha valamely szőlőterület nem az említett miniszteri rendelet folytán, hanem akár a szőlőtulajdonos által bármilyen okból irtatott ki, akár a phylloxera pusztítása folytán veszték ki a szőlőtövék, és a talaj megfertőtlenítése után az illető területet szőlővel újból beültetik. Ily esetben az ideiglenes adómentesség akadály nélkül megadható, ha az e részben a törvény által előirt feltételek fenforognak.

Irodalom.

Esztergamban megjelent és beklüdetett „Dr. Zádori János élete”. Irta dr. Walter Gyula. Ára 60 kr. A szerző sajátja.

Megjelent és beklüdetett: „Bélyeg- és illetékügyi jogesetek”. A magy. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság 1887. évi döntvényeiből és elvi határozataiból kivonta és tárgyrokonosság szórt csoportosította: Mocsári Béla pénzügyi fogalmazó a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságánál, (azelőtt Zomborban, az illetékkiszabási hiva-

Melléklet a „Bácska“ 37-ik számához.

9. A kernyaja-ó-sztapári.
10. A kernyaja-uj-sziváci.
11. A kernyaja-ó-morovicai.
12. A kernyaja-bajjai.
13. Az ó-szvac-bajjai.
14. Az ó-szvac-hegyesi.
15. Az ó-szvac-bresztováci.
16. Az ó-szvac-veprováci.
17. A kis-sztapár-zombori.

IV. Az apatini járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A prigl.-szent-iván-zombori.
2. A szónta-prigl.-szent-iváni.
3. A gombos-szóntai.
4. A gombos-bogojevai.
5. Az ó-sztapár-zombori.
6. A doroszló rác-militicsi.
7. A doroszló-ó-sztapári.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A monostorszegh-zombori.
2. A monostorszegh-kupuszina.
3. A kupuszina-apatini.
4. A kupuszina-zombori.
5. Az apatin-zombori.
6. Az apatin-prigl.-szent-iváni.
7. A prigl.-szent-iván-ó-sztapári.
8. A prigl.-szent-iván-doroszlói.
9. Az ó-sztapár-bresztováci.
10. A bresztovác-filipovai.
11. A bresztovác-veprováci.
12. A szónta-ó-sztapári.

V. A hódásgh-i járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A hódásgh-karavukovai.
2. A karavukova-bogojevai.
3. A hódásgh-rác-militicsi.
4. A hódásgh-lalityi.
5. A hódásgh-déronyai.
6. A hódásgh-bácsujfalusi.
7. A hódásgh-parabutyi.
8. A déronya-bácsi.
9. A bács-novoszellói.
10. A parabut-paragai.
11. A pivnica-kulai.
12. A pivnica-szilbási.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A hódásgh-filipovai.
2. A rác-militics-bresztováci.
3. A rác-militics-filipovai.
4. A filipova-lalityi.
5. A filipova-veprováci.
6. A lality-parabutyi.
7. A parabut-pivnicai.
8. A pivnica-lalityi.
9. A pivnica-deszpot-szent-iváni.
10. A pivnica-paragai.
11. A pivnica-torzszai.
12. A kravukova-déronyai.
13. A déronya-parabutyi.
14. A parabut-bácsujfalusi.
15. A bácsujfalu-bácsi.
16. A bács-vajszkai.
17. A vajszka-karavukovai.
18. A vajszka-bogyáni.
19. A bogyán-plávnai.
20. A bács-tovarisovai.
21. A bács-bukini.

VI. A kúlai járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A kúla-kereszturi.
2. A keresztur-lalityi.
3. A kúla-cservenkai.
4. A kúla-hegyesi.
5. A kúla-uj-verbászi.
6. Az ó-verbász-kis-kéri.
7. A kis-kér-ó-kéri.
8. Az ujverbász-szent-tamási.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A cservenka-veprováci.
2. A veprovác-kereszturi.
3. A keresztur-pivnicai.
4. A kúla-kururai.
5. A kucura-torzszai.
6. A torzsa-kúlai.
7. A kucura-kis-kéri.
8. A kis-kér-szent-tamási.
9. A kucura-ó-soóvéi.
10. Az ó-soóvé-deszpot-szent-iváni.
11. Az uj-soóvé-ó-kéri.
12. Az ó-soóvé-kiszácsi.
13. A kucura-ó-verbászi.

VII. A topolyai járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A topolya-ó-morovicai.
2. Az ó-morovica-pacséri.
3. A pacsér-bajmoki.
4. A topolya-csantavéri.

5. A csantavár-sándori.
6. A sándor-szabadkai.
7. A topolya-hegyesi.
8. A hegyes-zentai.
9. A hegyes-szeghegyi.
10. A szeghegy-feketehegyi.
11. A hegyes-ó-becsei.
12. A feketehegy-ujverbászi.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A topolya-bajjai.
2. A bajsa-kulai.
3. Az ó-morovica-cservenkai.
4. A pacsér-csantavéri.
5. A feketehegy-szettamási.

VIII. A palánkai járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A palánka-csébi.
2. A palánka-gajdobrai.
3. A gajdobra-szilbási.
4. A szilbás-petrováci.
5. A szilbás-paragai.
6. A palánka-obrováci.
7. Az obrovác-tovarisovai.
8. A tovarisova-bácsujfalusi.
9. A palánka-novoszellói.
10. A cséb-glozsáni.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A gajdobra-bulkeszi.
2. A bulkesz-glozsáni.
3. A gajdobra-glozsáni.
4. A gajdobra-paragai.
5. A tovarisova-gajdobrai.
6. A paraga-bácsujfalusi.
7. A bukin-palánkai.
8. A plávna-novoszellói.
9. A bulkesz-kulpini.

IX. Az ujvidéki járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. Az ó-kér-ujvidéki.
2. A petrovác-pirosi.
3. A piros-ujvidéki.
4. A glozsán-futtaki.
5. A futtak-ujvidéki.
6. A temerin-járeki.
7. A járek-ujvidéki.
8. A temerin-gospodincei.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A futtak-petrováci.
2. A futtak-pirosi.
3. A deszpot-szent-iván-torzszai.
4. A deszpot-szent-iván-kulpini.
5. A kulpin-petrováci.
6. A petrovác-kiszácsi.
7. A kiszács-ujvidéki.
8. A kulpin-ó-kéri.
9. Az ó-kér-temerini.
10. A temerin-kovil-szent-iváni.
11. A begecs-glozsáni.

X. A titeli járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A káty-ujvidéki.
2. A káty-kovil-szent-iváni.
3. A kovil-szent-iván-vilovai.
4. A vilova-titeli.
5. A titel-perlaszi.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A kovil-szent-iván-gyurgyevói.
2. A kovil-szent-iván-felső-kovili.
3. A felső-kovil-alsó-kovili.
4. Az alsó-kovil-gardinovcei.
5. A gardinovce villovói.
6. A lok-titeli.
7. A titel-mosorini.

XI. A zsablyai járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A zsablya-ujvidéki.
2. A zsablya-gospodincei.
3. A zsablya-aradáci.
4. A nádaly-temerini.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A csúrogh-nádalyi.
2. A csúrogh-gospodincei.
3. A gospodince-felső-kovili.
4. A zsablya-csúroghi.
5. A zsablya-gyurgyevói.
6. A gyurgyevó-mosorini.

XII. Az ó-becsei járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. Az ó-becse-török-becsei.
2. Az ó-becse-hegyesi.
3. Az ó-becse-szent-tamási.
4. Az ó-becse-tisza-földvári.
5. A tisza-földvár-nádalyi.
6. A petrovoszelló-óbecsei.
7. A petrovoszelló-moholyi.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A petrovoszelló-csantavéri.
2. A szent-tamás-turiai.
3. A turia-ó-becsei.
4. A turia-nádalyi.
5. A turia-tisza-földvári.
6. A szent-tamás-ujvidéki.

XIII. A zentai járás és Zenta városában.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A martonos-horgosi.
2. Az ó-kanizsa-török-kanizsai.
3. A martonos-zentai.
4. A zenta-csókai.
5. A zenta-csantavéri.
6. A zenta-sándori.
7. A zenta-adai.
8. Az ada-padéi.
9. Az ada-moholyi.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A zenta-topolyai.
2. A moholy-csantavéri.
3. A moholy-karlovai.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 1887. évi június hó 28-án tartott üléséből.

A földm. ipar- és keresk. m. kir. miniszterium által 1887. évi november 29-én 61538. szám alatt jóváhagyatott.

Karácson Gyula s. k.,
főjegyző.

A közönség köréből.

Válasz Kondoray László helybeli irnoknak.

Kunbaja, 1888. május 5-én.

A „Bácska“ f. évi 33-ik számában „Bábák büne“ cím alatt megjelent levélnek egyéb részét mellőzve, csak a személyemet érintő pontokra kívánok röviden válaszolni.

Igazán egyszerű dolog! Saját szavai szerint „alig pár hónapja, hogy a községbe érkezett, s mily sok bűntény jutott napfényre azóta“! Amidőn t. i. egy kontár bába kelepébe került s megcsipik az évek során át üzött gyalázatos mesterségen.

Hogy mennyi bünt követett el? az a vizsgálóbíró ur dolga, illetőleg a törvény szigoráé, a melyet K. uram kétségbe vonni látszik, midőn azt állítja, hogy mondott (ma már boldogult) kontár bába büntetésére nincs s nem is lesz soha eléggé súlyos törvény.

Kívánsi K. ur, hogy „miből élt a nevezett kontár bába?“ Ezt ne tőlem kérdezze; tudomásom szerint nyugdíjából, amit Szabadka városától saját és kiskoru gyermekei részére, mint elhalt tanító özvegye, élvezett.

K. urnak abbéli kérdésére, micsoda hivatástudó orvos vagyok, ki a betegeket meg nem vizsgálom stb. erre egyszerűen nem felelek, felesküdt hivatalnok létemre tudni fogom kötelességemet s a beteg megvizsgálásánál eszközölt eredményről ezután sem fogom uraságotat értesíteni.

Nem felelek a cikkben említett községi bába s köztem állítólag (!) lefolyt párbeszédre sem; megfelelő ez ügyben saját lelkiismeretem sugallata szerint az április 23-án megejtett kir. járásbíróági vizsgálatnál. Ha kívánsi az ur, vegye ki a vallomás másolatát. Legyen tehát nyugodt! Hogy ön mit gondol az orvos ilyen meg amolyan eljárásával szemben? az aligha lesz mérvadó a nagy közönség részére.

Továbbá ha annyira észrevett mindent K. uram, azt is kellene tudnia, hogy az orvost ily büncselekményekhez rendszeren nem hívják és minden mende-mondára sem hallgathat; sőt ha engem az a bizonyos Y. asszony, ki hét élő gyermek anyja, meghazudtol, arról nem én vagyok a felelős; több padlás-leesésről eddig nincs tudomásom; de talán önnek sincs?

Különben én két év óta vagyok itt, mások pedig, mint özvegy Szalmásné is, évtizedeket töltöttek ezen, ön szerint igen jómódu (?) községben és eddig még senki nem tapasztalt e részről semmit, csak ön; de csodálom, hogy ép engem akar vádolni (talán csak nem rosszakarólag?), ezt csak fiatal korának és téren való tudatlanságának számítom be; azért is fogadja tőlem, mint régibb hivatalnoktól, azt a jó tanácsot, hogy: ha kedve jönne valakit ezután is rágalmozni, várja be legalább, míg husz éves lesz, mert talán addig megérik egy kissé jobban az esze, nehogy másokat is ilyen izetlenségekkel boszantva, kellemetlen félreértésekre okot szolgáltatasson.

Addig is növessze Allah a bajuszát, szakállát, önt is vagy 3-4 ököllel magasabbra.

A kunbajai községi orvos.

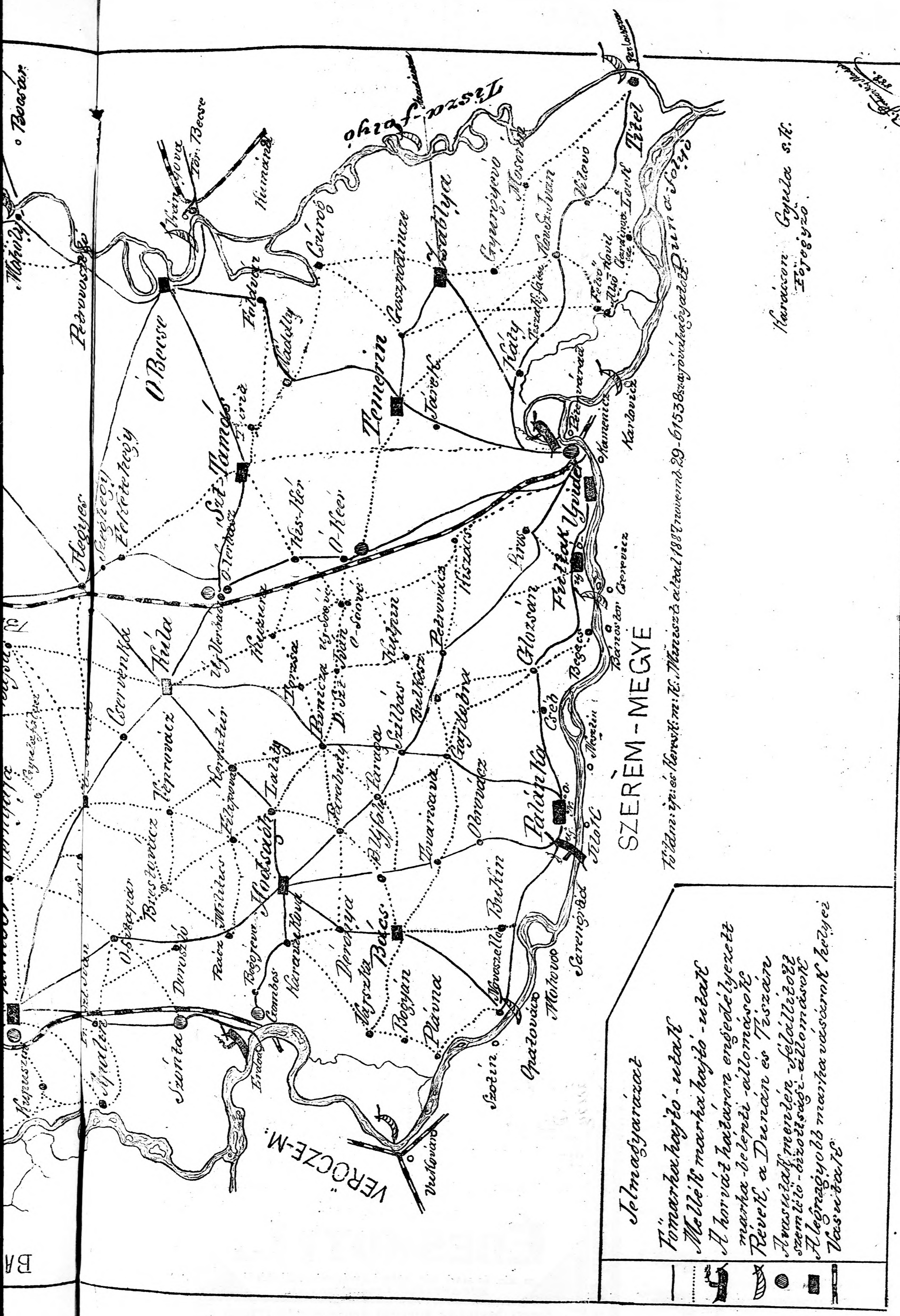
Naptár.

Május.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
11 Pént.	Beatrix	Adalbert	299 vértanu
12 Szom.	Pongrác	Zeno	30 Jakab ap.
13 Vas.	G 6 Szervác	G 6 Exaudi	1 B 1 0 Május
14 Hétfő	Bonifác	Bonifác	2 Athanáz
15 Kedd	Zsófia	Zsófia	3 Timot. M.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

BA

Szerém-Megye

Szerém - MEGYE

Fő távnyirás: Kossuthi m. t. k. Művészet által 1887 november 29. 6153 Szeremvári helyi iratok.

Szermagyarakat

Főmarha-rajzok - rajzok

Mellettek marha-rajzok - rajzok

A harvát határon engedélyezett marha-belepési állomások Révél, a Dunán és Tiszán

Áruszállásmentes, földillettől szembe - bizottsági-állomásait

A legnagyobb marhavásárlók helyei Vas-útján

Szerem Gyula s. k.
Főrajz

Árlejtési hirdetmény.

Alulírt m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett helyreállítás munkálatoknak vállalatba adása céljából zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénz leteendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű zárt írásbeli ajánlatokhoz is 10% bánatpénz melléklendő; az ily zárt ajánlatok a nyilvános verseny megkezdése előtt az árlejtő bizottsághoz nyújtandók be. Közlelbi feltételek az illető s alább megnevezett kincstári ispánoknál, ugy ezen kir. jószágigazgatóságnál is naponta betekintheők. — Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. — Vállalatba fognak adatni a következő javítási munkálatok:

A) Szegeden a m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében folyó évi május hó 22-ik napján d. e. 9 órákor: 1. A kütbekházi koresma helyreállítása iránt 298 frt 56 kr kikiáltási árral. 2. A szőregi kincstári ispánok jókara hozatala iránt 549 frt 77 kr kikiáltási ár mellett. 3. A bogárosi róm. kath. paplak javítása iránt 623 frt 08 kr kikiáltási ár és a kézi- és igás-napszámoknak természetben, vagy annak 67 frt 88 krral megállapított váltáságra kiszolgáltatása mellett. 4. A nagy-jecsi koresma helyreállítása iránt 134 frt 13 kr kikiáltási ár mellett. 5. A csatádi koresma kijavítása iránt 248 frt 81 kr kikiáltási árral. 6. A bogárosi koresma jókara hozatala iránt 246 frt 29 kr kikiáltási árral. 7. Az ó-besenyői koresma helyreállítása iránt 188 frt 63 kr kikiáltási ár mellett.

B) Nagy-Becskereken a kincstári ispánok hivatalos helyiségében folyó évi május hó 23-ik napján d. e. 9 órákor: 1. A n.-becskereki kincstári ügyészéi iroda épület helyreállítása iránt 219 frt 06 kr kikiáltási ár mellett. 2. A n.-becskereki ispánok jókara hozatala iránt 187 frt 48 kr kikiáltási ár mellett. 3. A n.-becskereki ispánokhoz tartozó lóistálló padlózatának kijavítása iránt 43 frt 69 kr kikiáltási árral. 4. A titeli hajóhidhoz tartozó épület helyreállítása iránt 245 frt 57 kr kikiáltási ár mellett.

C) Német-Palánkán a kincstári ispánok hivatalos helyiségében folyó évi május hó 25-ik napján d. e. 9 órákor: 1. Az obrováci koresma helyreállítása iránt 161 frt 03 kr kikiáltási árral. 2. A szilbási koresma kijavítása iránt 40 frt 27 kr kikiáltási árral. 3. A tovarisovai koresma jókara helyezése iránt 192 frt 38 kr kikiáltási árral. 4. A palánkai ispáni pandurak helyreállítása iránt 33 frt 67 kr kikiáltási árral.

D) Kulán a kincstári ispánok hivatalos helyiségében folyó évi május hó 23-ik napján d. e. 10 órákor: 1. A kulai magtár és kerítőfalának jókara hozatala iránt 217 frt 95 kr kikiáltási árral. 2. A pívicai koresma kijavítása iránt 103 frt 35 kr kikiáltási ár mellett. 3. A filipovai róm. kath. paplak helyreállítása iránt 88 frt 67 kr kikiáltási ár mellett. 4. Az ó-szivaci magtár-koresma tatarozása iránt 89 frt 75 kr kikiáltási árral. 5. Az ó-szivaci vendéglő javítása iránt 104 frt 50 kr kikiáltási árral.

E) Zomborban a m. kir. adóhivatal hivatalos helyiségében folyó évi május 25-ik napján d. e. 9 órákor: 1. A monostorszegi koresma helyreállítása iránt 163 frt 90 kr kikiáltási árral. 2. A dautovai koresma javítása iránt 106 frt 96 kr kikiáltási árral. 3. Az apatini vendéglő s melléképületeinek helyreállítása iránt 381 frt 99 kr kikiáltási árral. 4. Az apatini ispánok jókara hozatala iránt 83 frt kikiáltási ár mellett. 5. A baracska koresma helyreállítása iránt 417 frt 71 kr kikiáltási ár mellett. 6. A gyurtyi csárda kijavítása iránt 103 frt 32 kr kikiáltási árral. 7. A bereghi koresma javítása iránt 353 frt 06 kr kikiáltási ár mellett. 8. A dorozsói koresma helyreállítása iránt 95 frt 90 kr kikiáltási árral. 9. A dorozsóló-szentkúti csárda javítása iránt 151 frt 30 kr kikiáltási ár mellett. 10. A krusevlyai róm. kath. templom helyreállítása iránt 454 frt 55 kr kikiáltási ár s a kézi- és igás-napszámoknak természetben, vagy annak 46 frt 94 krral megállapított váltáságra kiszolgáltatása mellett. 11. A krusevlyai róm. kath. paplak javítása iránt 40 frt 90 kr kikiáltási ár és 9 frt 96 krral megállapított kézi- és igás-napszámoknak természetben, vagy készpénzbeni kiszolgáltatása mellett. 12. A kupuszina róm. kath. paplak helyreállítása iránt 46 frt 50 kr kikiáltási ár és 3 frt 20 kr kézi- és igás-napszám váltáságra kiszolgáltatása mellett. 13. A dorozsói róm. kath. paplak javítása iránt 61 frt 76 kr kikiáltási ár s 5 frttal megállapított kézi- és igás-napszám váltáságra kiszolgáltatása mellett. 14. A szöntai róm. kath. paplak cserepályájának előállítás iránt 40 frt kikiáltási ár és 5 frt napszám ár kiszolgáltatása mellett. 15. A bogojevai koresma helyreállítása iránt 39 frt 50 kr kikiáltási árral. 16. A gákovai róm. kath. paplak kijavítása iránt 107 frt 97 kr kikiáltási ár és a kézi- és igás-napszámoknak természetben, vagy 17 frt 21 krral megállapított váltáságnak kiszolgáltatása mellett. — Szegeden, 1888. évi ápril hó 27-én. **M. kir. állam-jószágigazgatóság.** (Utányomat nem díjazatik.)

Hirdetmény.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy a Hecht Márk-téle könyvkereskedést (iskola-utca) átvetem s azt saját cégem alatt május 1-én megnyitom. Hogy az igen tisztelt vevő közönség kényelmének és igényeinek minden tekintetben megfelelhessenek, fiókraktáromat minden e szakmába vágó cikkekkel teljesen felszereltem.

A n. é. közönség kegyes pártfogásába magamat ajánlván, maradok

teljes tisztelettel

Schön Adolf.

Legfelsőbb helyen engedélyezett

„DUNA“ BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Összes kezességi tőkék 8.151,862 forint.

Van szerencsém ezennel **jégbiztosítók** felvételére a

„DUNA“ BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

részére szolgálataimat felajánlani.

A „Duna“ biztosító-társaság kezességi tőkéei részvénytöke és díjtartalékokban 5.316,862 frtot tesznek, az évi díjbevételek pedig 2.835,000 frtot, tehát az összes kezességi töké 8.151,862 forint.

A „Duna“ elfogad biztosításokat meghatározott díjak mellett:

a) **Tűzkárok ellen** lakások, gazdasági épületek és mezei terményekre, gyárakra, butorok és házi eszközökre, valamint áruaktárakra stb.,
b) **JÉGKÁR ellen** mindennemű mezei terményekre,

c) **Szállítási károk ellen** tengeren és vasutakon,
d) **Az ember életére** tőkéket és évi járadékokat különféle módok szerint.

A **jégbiztosításra** nézve megjegyzem, hogy az igen alacsony díjakon kívül a feleket még a következő kedvezményekben részesíthetem:

1. Az aratási, eséplési és szitrelési költségek csak teljes (100%-os) kár esetén vonatnak le.

2. A különféle gabonafajták a kötvényben kitett egységárai a kár megállapításánál még abban az esetben sem szállítanak le, ha a jégkár történetkor a piaci árak alacsonyabbak is lennének.

3. A kalászos növények biztosításánál (a repcét kivéve) megengedtetik, hogy a felek, a megfelelő díjaknak visszafizetése mellett, a biztosítást május hó 25-ig leszállíthassák.

4. Gazdasági egyetemi tagoknak engedmény. Emelendőnek vélem még, miszerint az előforduló károk pontosan vétetnek föl és gyorsan fizettetnek ki, becses megbízásait kérve, maradok

teljes tisztelettel

Heindlhofer Róbert,

zombori főügynök.

Házak eladása.

Zomborban, a főutcában, egy **egy emeletes**, jó anyagból, szilárdan épült, szép helyen fekvő (Koszanits C. A. háza tőzsomszedságában) **159. számú**, és a Zrinyi-utcában levő **földszinti 179. számú lakházak** szabadkézből, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Mindkét lakház a legélénkebb forgalmi utcákban fekszik s különösen kereskedőknek megvételre ajánlhatók.

Bővebb értesítéssel szolgál a tulajdonos.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Konyovits Gábor végrehajtónak Sztójsits Todor végrehajtást szenvedő elleni 213 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és az apatini kir. járásbíró) területén lévő az ó-sztapári 1090 sztkjkyben foglalt Sztójsits Todor nevének álló A. + 306 hr. 250. ö. i. sz. ház és 918 □ öl beltelekre 400 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1888. évi július hó 26-ik napján délelőtti 10 órákor Ó Sztapár községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1888. évi január hó 23. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Ajánlkozás.

Alkalmazást keres egy 6 év előtt a bajai hengermalomban felszabadult egyén. Mint almolnár huzamos ideig működött. Szívesen elfogad a vidéken bárhol kisebb szerkezetű malomban fő-, nagyobbban almolnárságot.

Becsés megkeresést készséggel fogad

A. K.

Baja, sz. Antal-utca 32.

Értesítés.

Tisztelettel alulírott értesitem a város és vidék uri közönségét, hogy

téli bundákat s egyéb becsesebb szőrmés ruhákat

kinyaralásra olcsó díjért ezentúl is elfogadok.

Saját érdekében áll a t. közönségnek, hogy ne várja meg a forró időnyt; mert akkor már a szőrhullat kelmeiket jó karba hozni káros és költséges.

Áruhelyiség: Zombor, Gromon utca, Koszanits-féle házban.

Ifj. Mráva András,

szücs-iparos.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főherceg, és ő felsége Milán szerb király

— asztalán rendes italul szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen **praeservatív** gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-célokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szíves jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel

az **ÁGNES**-forrás kutatásának Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerésztárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Zomborban: Czvetkovits Koszta, Falcione Gusztáv, Gergurov Szredoje, Heindlhofer R., Sztrilich Zs. és Weidinger S. és Zs. uraknál.

talban működött.) II. kötet. Birósági, törvényhatósági, árvasszéki és pénzügyi tisztviselők, lelkészek, kir. közjegyzők, ügyvédek, községi jegyzők, pénztételek és az adózó közönség használatára. Ara 50 kr. Kapható Szege-den Endrényi testvéreknél. Ajánljuk az érdekeltek pártolói figyelmébe.

Az apatini községi tanítói kör tavaszi közgyűlése.

Apatin, 1888. május 5.

Minden közművelődési, haladást célzó és önképzést előmozdító egyesület virágzása, eredményteljes működése mindenképp két feltételtől függ és pedig egyrészt a tisztviselői kar tapintatos működésétől, másrészt tagjainak szorgalmas munkálkodásától.

Ezen két tekintetben az apatini tanítói egyesület szerencsésnek mondható, mert Weigang János elnökben tapintatos tisztviselőt bírt, ki nemcsak szóval buzdítja munkásságra az egyesületi tagokat, hanem fizetés nélküli számos tisztségével mellett is mind az apatini kör, mind pedig a megyei tanítói gyűléseken számos tartalmas felolvasásával példát ad a munkára, másrészt a tagok oly munkakövetet tanúsítanak, hogy gyakran számszerűen kitűnő munkákat várják a felolvasást és tárgyalást.

F. hó 2. i. közgyűlésünk világos példája volt az elnök tapintatosságának, munkásságának s a tagok részéről tapasztalt valóban bámulatos munkakövetetnek.

Ezzel kapcsolatban csak annyit jegyzek meg, hogy a munkák legnagyobb részében letett és megvitattott jó elvek és eszmék, a tanítók nagy részére el vannak temetve, hevervén ezen munkák az irattárban, honnan a közönség elé ritkán kerülnek. Ezen körülmény folytán indítványozom, hogy elnök a jobb munkákat megyei közlönyünk hasábjain közzétenni szives volna.

A közgyűlés programja és ennek megfelelően maga a gyűlés is élénk és változatos volt, csak az idő szerfeletti rövidsége hatott zavarólag annak menetére.

Közgyűléseinket jellemzi a késői megnyitás, melyet azonban a kör tagjainak nagy területen való szétszórtsága magyaráz meg. Tagjaink jönnek Cservenkáról, Bezdánból, mi kissé nagy távolság.

Az ülésen jelen voltak az apatini három tantestület, továbbá a bezdáni, prigl.-szt.-iváni, bresztováci, monostorszeghi, eservenkei, karavukovai és bogojevai tantestületek; mint vendégek, Ribiczey Béla, az apatini járás főszolgabírája, dr. Schmausz Antal ügyvéd, ki élénk figyelemmel és érdeklődéssel viseltetik minden népvételei ügy iránt, Till Jakab apatini hittanár.

Elnök röviddel 10 óra előtt a nagy számmal összegyűlt tagok szokásos rövid üdvözlése után az ülést megnyitva, betérjeszti elnöki működéséről szóló jelentését, melyet a közgyűlés tudomásul vesz.

Burkovic Lajos tanár kérdést intéz azon tantestületekkel szemben tett elnöki eljárás ügyében, melyek a múlt ülésre nem terjesztettek be munkákat, továbbá Czifrusz János tag, két kezéhez nem jutott munkát ügyében. Elnök kijelenti, hogy a munkák egynek kivételével az összes tantestületektől beérkeztek, de későn, mi tudomásul vétetett.

Olvasottat a múlt ülés hitelesített és a megyei központi testületi elnökségnek beküldött jegyzőkönyv, mely szintén jóváhagyott. Ezután következett Weigang János felolvasása a föld mult- és jelen állat- és növényvilágáról.

A felolvasó rövid áttekintést nyújt a föld rétegeinek ideális fekvéséről és azok képzelt átmetszetéről. Megnevezte az ősréteg ásványait, leírta az első köri képződményeket, megemlítvén a kambri, sziluri, devoni, kőszén és perm rétegeket és az azokat képző ásványokat. Áttért a második triász jura és kréta rétegeire és anyagára; továbbá a harmadkor rétegeit és anyagát leírva, az abban előforduló szerves maradványokkal, az özönvíz és áradmányok által képződött két negyedkori réteg és anyagának jellemzésével bezárta értekezésének ezen részét.

Az ősnövények leírásánál felsorolja a moszatokat, a telepnövények fajait. Ismerteti a kőszénréteg növényzetét: zsurlókat, páfrányokat és pálmafajokat, áttért a sás, nád és kaka bemutatására, ezek nagyságára és mennyiségére. Ezzel kapcsolatban természetben bemutatja néhány gyönyörű tengeri moszat bámulatos alkotású fajtát, zsurlót és páfrányt. Fokról-fokra áttért a tülevületekre s az ezektől származó tömördek kövületekre, végre fűnyár stb. lombfák, virágok feltűnésének jellemzésére, mivel bezárja a föld ősnövényvilágának ismertetését.

Az állatvilág megismertetésénél leírja az őssálatokat, életük szívósságát és élettani viszonyait. Jellemzi a burányok befolyását a föld alakulására nézve, valamint azok életműködését. Áttért a fejlődésükre s leírja néhány mai is élő fajtát.

Felemlíti a csigák és kagylók feltűnését, nagyságát és óriási számát.

A sziluri réteg első izállatairól áttért az első gerincesek felléptére.

Az először megjelenő gyíkokat jellemzi, leírja a plesiosaurust, ichthyosaurust, chiroteriumot a megalosaurust az iguanodontot végre az ősrök és szentírás félelmes sarkányának őst a pterodactylust, bezárólag a fellépő teknőcöt és a fogazattal bíró madarat.

A harmadkor állatai közül leírja a szárazföldi csigákat, rákokat, az első cetfajú emlősöket, a nagy számban fellépő madarakat, ezek óriási alkátát, ezekkel párhuzamban feltűnt szárazföldi emlősöket — az erszényeseket, végre az éneklők, galambok, ragadozó madárfajok s ezekkel kapcsolatban az első méhfajok és lepkek megjelenését.

A felsőbb rétegekben feltűnt vastagbőrűek közül több faj felemlítése mellett hosszasan idézik a dinotherrium, a nálunk is elterjedt mammothnál, melynek Erdőnél talált pompás állkapcsát és medencecsontját természetben is bemutatja.

Jellemzi a nagy lajhárokat és az ezekkel egyidejűleg megjelent első kerdőzöket, mint pl. az óriási szarvast. Végre ezek hatalmas ellenségeit, a ragadozó emlősöket. Bezárólag az ember első megjelenését írja le, megemlítvén az egyes hírre vergődött állati csontvázakat, melyeket emberi maradványoknak tartottak.

Nagy gondtal, szorgalommal összeállított és érdekel meghallgatott értekezését azzal zárta be: „bizonyos, hogy az ember legutoljára lépett fel, kezébe vette az uralmat a természet 3 országa s végre önmaga felett is.“ Értekező felolvasásának támogatására ásvány-, növény- és állatországból álló kis mintagyűjteményt állított össze,

igya a föld egyes említett ásvány, növény és állatait, illetve azok maradványait természetben bemutatta.

A felolvasás köztetszéssel fogadtattott, mire Molnár Ferenc igazgató elősorolván a munka előnyeit, indítványozza, hogy ezen értekezés a megyei tanítótestület évkönyvében egész terjedelmében való közlésre ajánltsék, mely indítvány az értekező tiltakozása dacára határozattá lön.

Következett a második: „Mily állást foglaljon el a tanító a közélet fontosabb mozzanataival szemben“ című tétel tárgyalása és megvitatása. Ezen tételt vázlatilag az összes tantestületek kidolgozták, melyek közül különösen a bresztováci és bezdáni tantestületek munkái tűntek ki. Az egyes munkák felolvasattak, a bennük foglalt elvek megvitatottak s a következő határozati javaslat fogadtattott el: A közélet fontosabb mozzanatai lehetnek részint az államot, részint a községet vagy az egész társadalmat, illetve ennek egyrészét érdeklők — a mozzalmak minőségéhez képest a tanító vagy tényleges vagy nemleges állást foglaljon el — a törvény szempontjából nem kifogásolható mozzanatokkal szemben vegyen részt a szerint, a mint azt polgári állása vagy tanítói hivatása követeli, ekkor azonban helyezkedjék a társadalom bizonyos rétegei fölé, s ne felelje mivel tartozik önmagának, a tanítói állásnak és a tanítói karnak és továbbá ezáltal személyes befolyása és a tanítói tekintély növekedjék. E tétel közgyűlési előadójaul Jakob József igazgató választottott, egyben neki az összes munkák azon utasítással adtak ki, hogy belőlök egy egészet összeállítva azt a jelzett határidőre Schmausz Endre urnak, mint a megyei tanítótestület elnökének beküldje.

Olvasottat ezután a megyei tanítói közgyűlési két munkát és pedig „Az énektanítás a népiskolában“ — melyet az összes tanítótestületek vázlatos munkái nyomán Eibeck Gyula tag állított össze, mely, valamint a következő munkát is a közgyűlésen tárgyalva lesz, ezért belőlök ezuttal kivonatot közölni időszerűnek nem tartom. Eibeck Gyula tag munkája nagy szorgalommal és alaposan van összeállítva, melyet a befejező rész kivételével a közgyűlés egész terjedelmében magáévá tett, és a megyei tanítói közgyűlésen való felolvasásra elfogadtott. Az utolsó: „Mely eszközök által hathatunk a köznépi izlésének nemességére“ című közgyűlési tételt szintén a tantestületek által készített vázlatok alapján kidolgozta Czifrusz János tag. A hosszú, alapos s minden irányt felölölő munka köztetszéssel hallgatott meg, s mind irány, belső szerkezetének beosztásának kitűnőségénél fogva a megyei tanítói közgyűlésen való felolvasásra egész terjedelmében egyhangulag fogadtattott el.

Az őszi tanítói gyűlés helyéül a kollegialitásukról, valamint vendégszeretetről ismert monostorszeghi tantestület szives meghívása folytán egyhangulag Monostorszegh jelöltetett ki.

Oppenländer Gyula alelnök ajánlkozik az őszi gyűlésre egy a csillagászat köréből vett tétel kidolgozására, mely ajánlat köszönettel fogadtattott el.

Délutáni 2 óra elmult volt, midőn elnök a tagoknak a gyűlésen való hosszas, élénk és fárasztó munkálkodásukért köszönetet mondva az ülést bezárja.

Gyűlés után a vendégek és a tagok igen csekély kivételével bankettra az Andrész-féle vendéglőbe gyűltek össze. Weigang János elnök felköszöntö tekintetes Ribiczey Béla főszolgabíró urat, köszönetet mondva, hogy a gyűlést becses jelenlétével megtisztelni kegyes volt és éltette őt mint tanítványbarátot. Viszont a főszolgabíró a jelenlévőkre emelte poharát, méltányolva azon nehéz feladatot, mely a tanító hivatásának teljesítésével jár.

A kiténően összeállított és felszolgált ebédért méltó dícséretet érdemelnek Lincz Géza és Schnurr György rendezők, valamint Andrész J. vendéglős.

Egy jelen volt.

Kivonat

Bács-Bodrogh vármegye központi választmányának Zomborban, 1888. évi május hó 7-én tartott üléséből.

2. szám.

jk. 1888.

Olvasottat a nagyméltóságú m. kir. belügy-miniszteriumnak f. évi április hó 21-én 26,876. szám alatt kelt intézvénye, mellyel felhívja a vármegye központi választmányát, hogy az országgyűlési képviselő választók 1889. évben érvénytel birandó névjegyzékének a folyó évben eszközözendő kiigazítása iránt akként intézkedjék, miszerint e részben szükséges munkálatok az 1874. évi XXXIII., 1875. évi VI. és az 1876. évi XVIII. t. c.-ben foglalt rendelkezések legpontosabb betartása mellett, a megszabott határidőkben lelkiismeretesen teljesítsenek.

Minek folytán a vármegyebeli képviselő választók névjegyzékének kiigazítására az 1876. évi XVIII. t. c. 1-ső §-a alapján az egyes képviselő választók kerületekbe a következő küldöttségek határozattal kiküldetni, és pedig:

I. Az almási választó kerület: 1. Jankovác, 2. Mélykút, 3. Felső-Szt.-Iván, 4. Csávoly, 5. Rém, 6. Kisszállás, 7. Matheovics és 8. Tatabáza községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Deák Zsigmond (Almás).
Tagokul: Dr. Boromisza Tibor (Jankovác), Auer Ferenc (Csávoly).

Póttagokul: Deák István (Tatabáza), Lajthay Benjámin (Mélykút), Csinesák János (Jankovác).

Ugyanazon választó kerület: 9. Almás, 10. Kunbaja, 11. Madaras, 12. Bikity és 13. Borsód községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Dr. Zalár István (Borsód).

Tagokul: Arnold Antal (Almás),
Halm Emil (Madaras).
Póttagokul: Nágel Nándor (Kunbaja),
Pilasánovits Péter (Borsód),
Tománovics György (Bikity).

II. A rigyicai választó kerület: 1. Vaskút, 2. Gara, 3. Katymár, 4. Rigyica, 5. Sztanisics és 6. Krusevlya községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Latinovits Frigyes (Borsód).
Tagokul: Fülöp Kálmán (Sztanisics),
Ribovics Endre (Gara).
Póttagokul: Maison Mihály (Rigyica),
Pencz Ádám (Gara),
Pacher Béla (Vaskút).

Ugyanazon választó kerület: 7. Báthmonostor, 8. Csataalja, 9. Baracska, 10. Dautova, 11. Szántova, 12. Béregh, 13. Kolluth és 14. Gákova községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Latinovits Pál (Borsód).
Tagokul: Tápai Péter (Szántova),
Láng Márton (Csataalja).
Póttagokul: Rogovits Ignác (Dautova),
Paul József (Szántova),
Rehák Nándor (Báthmonostor).

III. Az apatini választó kerület: 1. Apatin, 2. Bezdán, 3. Monostorszegh és 4. Kupuszina községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Ribiczey Béla (Apatin).
Tagokul: Hegyesi Ferenc (Bezdán),
Dr. Schmausz Antal (Apatin).
Póttagokul: Kapetanovits János (Monostorszegh),
Bosnyák János (Bezdán),
Krieg Béla (Apatin).

Ugyanazon választó kerület: 5. Prigl.-Szt.-Iván, 6. Szónta, 7. Ó-Sztapár és 8. Doroszló községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Gräber Gyula (Szónta).
Tagokul: Rauschenberger Adolf (Prigl.-Szt.-Iván),
Garay József (Doroszló).
Póttagokul: Geiszt Béla (Doroszló),
Brezsovsky Vazul (Ó-Sztapár),
Zombory János (Szónta).

IV. A hódásági választó kerület: 1. Bresztovác, 2. Karavukova, 3. Bogojeva, 4. Déronya, 5. Rác-Militics és 6. Parabut községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Dux Károly (Hódáság).
Tagokul: Berecz Károly (Bogojeva),
Radovsich Endre (Rác-Militics).
Póttagokul: Zányi Bódog (Bresztovác),
Willmann Mátyas (Hódáság),
Antics Jusztin (Déronya).

Ugyanazon választó kerület: 7. Hódáság, 8. Veprovác, 9. Filipova, 10. Lality, 11. Keresztúr és 12. Cservenka községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Vissy József (Hódáság).
Tagokul: Martin József (Filipova),
Lelbach Péter (Cservenka).
Póttagokul: ifj. Trischler Xav. Ferenc (Hódáság),
Lelbach Konrad (Cservenka),
Popovics Milán (Lality).

V. Az uj-verbászi választó kerület: 1. Topolya, 2. Hegyes, 3. Szegegy és 4. Feketehegy községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Radimetzky Ferenc (Topolya).
Tagokul: Jausz János (Szegegy),
Czirák József (Hegyes).
Póttagokul: Bakay Károly (Feketehegy),
Weinrich Dániel (Szegegy),
Bodrog Mór (Topolya).

Ugyanazon választó kerület: 5. Kula, 6. Ó-Verbász, 7. Uj-Verbász, 8. Torzsa, 9. Kucura és 10. Kis-Kér községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Városhy Károly (Uj-Verbász).
Tagokul: Schneeberger János (Uj-Verbász),
Maximovits Milán (Kula).
Póttagokul: Simon József (Kis-Kér),
Luskáneczky Bertalan (Kucura),
Popovits István (Kula).

VI. A kernyajai választó kerület: 1. Bajmok, 2. Pacsér, 3. Ó-Morovica és 4. Bajsa községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Császár Péter (Topolya).
Tagokul: Vojnits Dávid (Ó-Morovica),
Matkovits Bertalan (Bajmok).
Póttagokul: Kunszabó Antal (Ó-Morovica),
Szilvásy János (Bajsa),
Kovács Sándor (Pacsér).

Ugyanazon választó kerület: 5. Nemes-Militics, 6. Csonoplya, 7. Kernyaja, 8. Ó-Szivac és 9. Uj-Szivac községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Zsupánszky Lyubomir (Ó-Szivac).
Tagokul: Jovánovits Mladen (Ó-Szivac),
Kaich József (Ns.-Militics).
Póttagokul: Eimann Károly (Uj-Szivac),
Preszly János (Kernyaja),
Deák Andor (Csonoplya).

VII. Az ó-kanizsai választó kerület: 1. Sándor, 2. Csantavér, 3. Martonos és 4. Ó-Kanizsa községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Eremies Milos (Martonos).
Tagokul: Kráhl Adolf (Ó-Kanizsa),
Mihályi Sándor (Ó-Kanizsa).
Póttagokul: Popovics Simon (Sándor),
Herez Ede (Ó-Kanizsa),
Szokola Gyula (Csantavér).

Ugyanazon választó kerület: 5. Ada és 6. Moholy községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Dr. Nagy Kálmán (Moholy).
Tagokul: Gajsinovics Milos (Ada),
Kelemen János (Ada).
Póttagokul: Kuglies János (Ada),
Mikosevics Antal (Moholy),
Onodi József (Moholy).

VIII. Az ó-becei választó kerület: 1. Temerin, 2. Járek, 3. Turia és 4. Szent-Tamás községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Deiszler Sándor (Temerin).
Tagokul: Manojlovics Lázár (Szt.-Tamás),
Matoss János (Szt.-Tamás).
Póttagokul: Lakatos Péter (Temerin),
Sztokovits Vazul (Turia),
Mikovits Kálmán (Járek).

Ugyanazon választó kerület: 5. Ó-Becse, 6. Tiszaföldvár és 7. Petrovosszellő községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Gombos Béla (Ó-Becse).
Tagokul: Debelyaevsky Izidor (Ó-Becse),
Dörner Márton (Ó-Becse).
Póttagokul: Dr. Deutsch Adolf (Petrovosszellő),
Lakatos Béla (T.-Földvár),
Tripolszky Béla (Ó-Becse).

IX. A kulpini választó kerület: 1. Cséb, 2. Glozsán, 3. Uj-Futtak, 4. Begecs, 5. Piros, 6. Kiszács és 7. Ó-Futtak községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Eigl József (Ó-Futtak).
Tagokul: Zsigmond Gyula (Piros),
Herezeg Gyula (Cséb).
Póttagokul: Baruskovits István (Kiszács),
Buday László (Ó-Futtak),
Mihálovics Sándor (Uj-Futtak).

Ugyanazon választó kerület: 8. Kulpin, 9. Petrovác, 10. Bulkesz, 11. Deszpot-Szt.-Iván, 12. Ó-Soóvé, 13. Uj-Soóvé és 14. Ó-Kér községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Kolozsvary Sándor (Ujvidék).
Tagokul: Lajthay János (Ó-Keér),
Grigorjevics Péter (Deszp.-Szt.-Iván).
Póttagokul: Zsigmond Góntér (Ó-Soóvé),
Hartmann János (Uj-Soóvé),
Tessényi István (Bulkesz).

X. A tovarisovai választó kerület: 1. Obrovác, 2. Ó-Palánka, 3. Német-Palánka, 4. Uj-Palánka, 5. Gajdobra, 6. Szilbás, 7. Pivnica és 8. Paraga községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Mezey Károly (Palánka).
Tagokul: Michelsz Károly (Palánka),
Mallin Károly (Obrovác).
Póttagokul: Gruics János (Szilbás),
Sztjakovits Milos (Palánka),
Fischer Nándor (Gajdobra).

Ugyanazon választó kerület: 9. Bács, 10. Vajszka, 11. Bogyán, 12. Plávna, 13. Novosszellő, 14. Tovarisova, 15. Bácsujfalu és 16. Bukin községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Csupor Gyula (Palánka).
Tagokul: Mladonicski Vince (Bácsujfalu),
Ertl József (Bács).
Póttagokul: Payerle János (Bukin),
Mihailovits Mihály (Bács),
Marianovics Alajos (Bács).

XI. A titeli választó kerület: 1. Titel, 2. Lok, 3. Vilova, 4. Kovil-Szent-Iván, 5. Gardinovec, 6. Felső-Kovil, 7. Mosorin, 8. Alsó-Kovil és 9. Káty községeibe az

A) küldöttséghez:

Elnökül: Harlekovits Gyula (Titel).
Tagokul: Vracaries Gliso (Kovil-Szt.-Iván),
Perkovác Ferenc (Titel).
Póttagokul: Iszakovits János (Mosorin),
Szaich Gyula (Káty),
Eremits Milán (Mosorin).

Ugyanazon választó kerület: 10. Zsablya, 11. Gyurgyevó, 12. Goszpodince, 13. Nádaly és 14. Csúrogh községeibe a

B) küldöttséghez:

Elnökül: Ráics Miklós (Zsablya).
Tagokul: Horváth György (Zsablya),
Garay Károly (Zsablya).
Póttagokul: Káties Márkó (Csúrogh),
Vueries Uros (Csúrogh),
Laczkovits József (Zsablya).

Az ekként megalakított bizottságokba megválasztott elnök, tag és póttag urak megválasztásukról jegyzőkönyvi kivonatban határozattal értesített, — felhivatván a küldöttségeknek elnökei, hogy az 1874. évi XXXIII. t. c. 32. §-ának pontos és szigorú betartása mellett nevezetesen, hogy az egyes községekben a határidőt az összeírás eszközölhetése végett tűzzék ki és erről az illető községeket **nyolc nappal** előbb

értesítsék, hogy azok azt a szokásos módon közhírré telessék, — azután pedig a képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítását az 1876. évi XVIII. t. c. 1. §-a alapján **rögtön** ezennel **határozatilag kitézett s bezárólag folyó évi június hó 7-ig terjedő záros határidő** alatt eszközöljék.

Az 1874. évi XXXIII. t. c. 21. §-a a megválasztott összeíró küldöttségi tagokat az előírt eskü letételére is kötelezi: felkéretnek tehát a küldöttségi elnök, tag és póttag urak arra, miszerint a kérdéses kiigazítási munkálatok tényleges megkezdése előtt illetékes **járási főszolgabírájuk** s illetve **szolgabírájuknál** a törvényes **eskü letétele** végett jelentkezzenek, a **járási főszolgabírák és szolgabírák** pedig ezennel oda utasítatnak, hogy a küldöttségi tagoktól az esküt vegyék ki és az erről felvett **jegyzőkönyveket** a vármegye központi választmányának **haladéok nélkül** küldjék be.

Minden egyes küldöttségi elnöknek a kiigazításnak eszközölése végett az 1888. évi állandó névjegyzék, ugy a szükséges rovatok izek oly felhívással küldetnek meg, hogy a készítenő összeírás, illetőleg kiigazított névjegyzék okvetlenül **betűsoros rendben** szerkesztessék, a kiigazítási eljárás befejezte után pedig a **vármegye központi választmányának a legelső postával** küldessék be.

Megküldetni rendeltetik alkalmazkodás végett az összeíró küldöttségek elnökeinek, a vármegye központi választmányának 1874. évi dec. hó 29-én 4./kpv. sz. a. hozott abbeli határozata, hogy a nem urbéres községekre nézve melyik azon szomszéd község, melytől a legkevésbé megrótt $\frac{1}{4}$ telek föld adója vétessék az 1874. évi XXXIII. t. c. 4. §-a alapján azon adómenyiségnek, mely az urbériséggel nem birt községekben a választási jog alapjául szolgáló „földbirtok után fizetendő“.

Az eddigi tapasztalatok alapján, különösen figyelmeztetnek az összeíró küldöttségek tagjai, az 1874. évi XXXIII. t. c. 1. §-ának a választók **életkorára** vonatkozó rendelkezésekre, azon oknál fogva is, hogy a választók netán kétségbe vont személyazonossága könnyebben megállapítható legyen, mivégből multhatlanul szükséges, hogy a **névjegyzékeknek az életkort előtüntető rovata minden egyes választóra nézve a lehető legnagyobb pontossággal** töltessek ki.

Nemkülönbön figyelmeztetnek az összeíró küldöttségek tagjai, miszerint a választók jogának megóvása és ebből folyólag az elvesztett szavazati jogból eredő kellemetlenségek kiküldése és egyes esetekben a kétségbevont személyazonosság megállapíthatásának megkönnyítése érdekében a legnagyobb gondot fordítsanak arra, hogy ne csak minden egyes **választónak vezeték és keresztnéve**, hanem a községekben **dívó esetleges mellékneve is** az illető választónak a községi előjárás által bementett módon, esetleg az illetőnek behívása által pontosan és hibátlanul irassék be.

Továbbá az ide felterjesztett névjegyzékekből évenként készített sokos statisztikai kimutatások összeállítása nagy mérvben megnehezítetik azon eljárás által, hogy egyes választók néha **több jogcím alatt** jegyeztetnek be a választói jogosultság alapját előtüntető rovatokba, míg más választóknak ebbeli jogcíme egyetlen egy rovatban sem tüntetetik ki: ennél fogva felhivatnak a küldöttségek tagjai, hogy a névjegyzékek kiigazításával **egy-egy választót csak egy jogcím alatt** vegyenek fel és ezen jogcímet az **illető rovatba pontosan** vezessék be.

Megjegyzetnek e helyütt, hogy azon választóknál, kik tisztviselők, a jogcím nem csupán az általános „tisztviselő vagy hivatalnok“ kifejezésekkel jelölendő meg, hanem pontosan kiténtetendő miszerint az illető a tisztviselő mely kategóriájába tartoznak (például községi, városi, megyei, állami és az esetben mely minisztériumhoz tartozó és minő állású (rangbeli) tisztviselő, bankhivatalnok, takarékpénztári tisztviselő stb. stb.)

Ugyancsak a fentebb érintett statisztikai kimutatások összeállításánál a múlt évben az is tapasztaltatott, hogy több választókerület névjegyzéke nem volt sem **folyó számmal** ellátva, sem pedig a **jogosultsági rovatok szerint kiténtve és összesítve**.

Mint hogy a pontosan vezetett folyó szám már megjelzi a választók számát és a kiténtett jogosultsági rovatok számszerű helyessége az által nyilvánul, ha ezen rovatok összege a folyó számmal egyezik, az ilyen áttekintés pedig a névjegyzék összesítését és így a választókerületi és a főkimutatásokba való egybeállítását nagy mérvben megkönnyíti és pontosságát biztosítja, ismételt felkéretnek az összeíró küldöttség tagjai, miszerint az említett névjegyzékek községenként külön-külön **folyó számokkal** láttassanak el és a kiténtett **jogosultsági rovatok** községenként összesítessenek oly módon, hogy az oldalak át-

vitele folytán mutatkozó végösszeg a folyó számmal egyezzen.

Vége az egyes községek előjárói az 1874. évi XXXIII. t. c. 32. és 35. §-ainak rendelkezése folytán első sorban az összeíró küldöttségi elnök által kiküldött összeírás határnapot a községekben **legalább nyolc nappal előbb** a szokásos módon közhírré tenni kötelesek, azután a községekbeli választók összeírásánál, a névjegyzék kiegészítésénél jelen lenni, és a szükséges felvilágosításokat megadni tartozván, a törvényben előírt abbeli köteleességük teljesítésére azzal rendeltetnek felhivatni, hogy az eddigi hazafias szokást megtartva, az összeíró küldöttségeknek a szükséges előfogásokat díjmentesen szolgáltatassák ki.

K. m. f.

Jegyzette és kiadta:

Hauke Imre s. k.,

mint a központi választmány jegyzője.

Bács-Bodrogh vármegye marhahajtó utainak jegyzéke.

I. Az almási járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. Az almás-mélykúti.
2. Az almás-bajmoki.
3. A mélykút-jankováci.
4. A jankovác-felső-szent-iváni.
5. A jankovác kis szállási.
6. A kis-szállás-halasi.
7. A bajmok-szabadkai.
8. A kis-szállás-szabadkai.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. Az almás-szabadkai.
2. Az almás-mateovicsi.
3. Az almás-bikityi.
4. Az almás-madarasi.
5. A kunbaja-szabadkai.
6. A kunbaja-almási.
7. A madaras-kunbajai.
8. A madaras-katymári.
9. A katymár-rigyicai.
10. A madaras-borsódi.
11. A mélykút-tataházi.
12. A tataház-bikityi.
13. A mélykút-felső-szent-iváni.
14. A mélykút-szabadkai.
15. A mélykút-kis-szállási.
16. A mélykút-zsidai.
17. A jankovác-kélesi.
18. A kéles-zsidai.
19. A zsida-borotai.
20. A bajmok-sztanisicsi.
21. A bajmok-nemesmiliticsi.
22. A mateovics-felső-szent-iváni.
23. A rém-csávolyi.

II. A bajai járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A bikity-felső-szent-iváni.
2. A bikity-sztanisicsi.
3. A vaskút-bajai.
4. A vaskút-garai.
5. A gara-gákovai.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A csávoly borotai.
2. A csávoly-bajai.
3. A felső-szent-iván-borotai.
4. A felső-szent-iván-csávolyi.
5. A bikity-bajai.
6. A bikity-borsódi.
7. A rigyica-garai.
8. A rigyica-krusevlyai.
9. A szántova-krusevlyai.
10. A szántova-szántovai.
11. A béregh-kolluthi.
12. A szántova-dautovai.
13. A dautova-baracscai.
14. A baracska-csataaljai.
15. A baracska-báthmonostori.
16. A báthmonostor-bajai.
17. A vaskút-csataaljai.

III. A zombori járásban.

A) Fő marhahajtó utak.

1. A gákova-zombori.
2. A sztanisics-nemes-militicsi.
3. A nemes-militics-zombori.
4. A bezdán-zombori.
5. A bezdán-batinai.
6. Az ó-szivac-zombori.
7. Az ó-szivac-cservenkai.

B) Mellék marhahajtó utak.

1. A kolluth-bezdáni.
2. A kolluth-zombori.
3. A sztanisics-krusevlyai.
4. A gákova-krusevlyai.
5. A bezdán-monostorszegi.
6. A nemes-militics-csonoplyai.
7. A csonoplya-kernyajai.
8. A kernyaja-zombori.